

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Præfatio Prioris Et Hujus Editionis Ad Benevolum Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

P R Æ F A T I O

PRIORIS ET HUIUS EDITIONIS

A D

B E N E V O L U M

L E C T O R E M.

Laboravi non ita pridem in Academia Lovaniensi, quantum sinebat Docendi cura assidua, Opus aliquod Theologicum, tam Missionariis Apostolicis, quam aliis passim opportunum, cuius mille ferme exemplaria paucorum mensium spatio distracta fuerunt, & plura etiamnum desiderata. Postea plusculum hic nactus otii, non sine aliis impedimentis ultra Præfecturam studiorum, conatus sum in eo genere Opus aliquod perfectum, & omnibus commune absolvere. Sic ut existimem in hoc opere nihil desiderari ad Resolutiones sive practicas, sive speculativas, in quæstionibus etiam hoc tempore maximè expectitis, vel ad Doctrinam sacram in quovis Sacerdotis munere facillè ac eruditè tractandam. Quæ omnia, cum tota operis materia, methodo, ac symmetria, ut facilius & copiosius sub unum aspectum cadant, plurimum opto, ut studiosus Lector sequentem Indicem singulorum Titulorum ac Capitum attentè percurrat, ubi forte plura non parum exquisita, & suis usibus apta reperiet.

P R Æ F A T I O

Cum autem in Librorum delectu nihil gratius accidere soleat, quàm si in eodem Opere simul concurrat succincta brevitatis, scribendi claritas, rerum novitas, materiæ varietas, & ad omnem Temporis usum expedita utilitas, ita, nisi fallor, hujus Operis partes singulæ sunt digestæ ac locupletatæ, ut hæc omnia singulari cum delectu, & in mole non magna, facile & expeditè ad manum habeantur.

Quinimo ad minuendam Libri molem, nobis non parum curæ fuit ipsos typos, & formam chartæ talem, & tam commodam adhibere, ut non permitteret Operis quantitatem, pro materiæ quam continet magnitudine, in ampliorem formam excrescere, ut sic paginæ paucæ materiam multam, & simul ad omnem usum portatu facilem continerent.

Notanda porrò est singularum inter se partium symmetria, & ad mutuam subsidium mutua connexio, quæ sic studiose instituta est, ut una pars possit ad alterius partis usum aptè accommodari. Si enim in prima parte ex Polemicis controversiam aliquam tractes, plurimum ad eam illustrandam conducere possunt quæstiones Theologicæ tam speculativæ quam practicæ, quæ in 2. & 3. parte continentur. Si è converso, in his quæstio aliqua agitur, datur in eodem genere ad Controversias recursus. Si ex Apparatu Doctrinam sacram, aut Christianam populo sagaciori proponas, facile potes, ubi res requirit, fidei Controversias, aut Quæstiones Theologicas ex aliis partibus inducere. Ceteris quoque Sacerdotis ministeriis eadem poterit praxis accommodari: prout singula in Operis decursu notata, & digesta reperies

AD LECTOREM.

peries : cum ea ut spero cautela ut non facile aut temerè ullius hominis persona , sed sola doctrina quâ decet moderatione attingatur.

Insuper , ad conciliandum gratam Materiam varietatem , plurimum conducunt quæstiones in omni genere singulares & exquisitæ , cuilibet Functioni servientes , quæ in singulis Partibus suo loco tractantur , ut sunt , Nova Sectariorum argumenta , & effugia : Pontificum & Conciliorum series , decreta , et autoritas quoad singulas , etiam juris et facti quæstiones : Errores moderni sive Novatorum , sive aliorum in modernis quæstionibus suis locis exhibiti : Opinionum variarum probabilitas tam in genere , quàm in specie discussa : Resolutiones Particulares ad quoscunque Missionarios , Curatores animarum , et ad partes Hæreticorum in quavis materia pertinentes.

Sic denique totum Opus institutum , atque ordinatum est , ut Curatori animarum copiosè sit prospectum , ad singula sua Munia facilè et eruditè peragenda. Sive enim in Controversiis fidei cum Sectario congregiaris , sive moderna inter doctiores dogmata tractes , sive populo fidei Sacramenta administres , sive in conscientiam Tribunali sententiam feras , sive præ Rostris populum grandiozem erudias , sive tenello gregi Doctrinam Christianam mysteria ex officio exponas , sive singulos hominum status privatim instituas ; inuenies in his , cæterisque Sacerdotis Apostolici ministeriis uberem hic rerum copiam , cum accuratis ad praxim documentis , et singula suis locis ex professo tractari. Quæ cum legendo attentè exploraveris , acile deprehendes , quæcunque ferè subsidia ex

P R Æ F A T I O

Theologia universa aut aliunde desiderare possis, hic in decursu totius Operis facili methodo digesta, et propriis usibus singulari studio accommodata reperiri.

Demum hæc *postrema Editio*, eo consilio in Tres Tomos ex variorum voto divisa est, ut in ea forma redderetur portatu facilior, tam pro aliis, quam pro Curatoribus animarum qui ad varia loca discurrunt, ut illam partem habeant ad manum, quæ ad præsentem eorum usum maximè accommodata videbitur. Idque commodum habet speciale in editione separata Tomi Tertii qui continet Apparatum pro Doctrina Sacra in Concione, et Catechesi tradenda: pro Assistentia ægris et sanis præstanda: et pro quovis alio Sacerdotis ministerio, quovis loco tractando.

Quæ in hac Quinta Editione præcipuè addita aut præstita sunt; ut promptius et distinctius innotescant, in sequenti Syllabo sub unum aspectum breviter subjicientur.

Syllabus

Syllabus Præstitorum

In singulis partibus hujus Quintæ Editionis
multò auctioris.

Quamvis hujus Operis priores quatuor Editio-
nes absque doctrinæ offensione prodierint: in
hac tamen, quæ hic postrema est, multa sunt aptius
disposita, multa magis deducta & elucidata, mul-
ta lectori commodissima in singulis Partibus variis
locis adjuncta: quæ ut facilius inveniantur, hic
præcipua notatis singulorum paginis subjiciuntur,
minutioribus prætermisissis.

In hac Parte sive Tomo primo, Ad priorem
Libri Dedicacionem Missionariis Apostolicis, ad-
ditur in calce, Prosecutio ejusdem Viri Apo-
stolicis recenter in Germania, Anglia, et Hiber-
nia mortem gloriose perpeffis, post paginam
464.

Ad paginam 391. Annotatio oportuna, de
facientibus quod in se est ex solis viribus na-
turæ.

Pagina 292. Apponuntur Dogmata quæ sunt
Calvino propria, et alia dogmata illi cum Lu-
thero communia.

Pagina 295. Annotatio singularis de vero
modernæ Hæresis motivo.

Pag. 309. Proponitur Idæa miseranda moder-
ni sectarii, ut statum suum clarè advertens,
veræ Ecclesiæ se adjungat.

Pag. 311. Ex Bulla dogmatica Leonis X. di-
stin-

P R Æ F A T I O

stinctè series Errorum Martini Lutheri et sequacium, cum eorum damnatione, censuris et pœnis annexis: adduntur Errores Wiclefi.

Pag. 465. Ad Diploma Alexandri VII. contra 5. propositiones Jansenii, additur ejusdem Constitutio de iis abjurandis, in sensu ab Authore intento: cum Conclusionem notatu digno.

In fine Part. 1. In Prosecutione Dedicacionis exponitur Vita et Mors gloriosa Primatis Hiberniæ, & Archiepiscopi Dublinensis, & aliorum in Anglia, & Germania recenter obita. pag. 471. & 476.

In Tomo 2. Tract. 1. circa Principia practica. Pag. 5. additur, de conscientia proplexa et scrupulosa. Pag. 9. deducitur ulterius, quomodo dubitanti faveat possessio. Pag. 17. Principia alia oportuna, de Legis et Præcepti obligatione. Pag. 18. De iis quæ ex Metu fiunt quomodo resolvendum.

Pagina 23. Apponuntur Regulæ de Deliberatione intellectus, et Consensu voluntatis ad mortale aut veniale requisitis.

Pag. 28. Deducitur ex ipsa natura rei operatio licita ex opinione probabili.

Pag. 30. Elucidatur norma, et securitas conscientie practicæ certæ. Et pag. 35. de usu probabilitatis in administratione Sacramentorum. Et pag. 44. Totus tenor utriusque Decreti Alexandri VII. suppletis omissis.

Pagina 51. Inferitur novum Decretum Innocentii XI. contra 65. Propositiones ibidem expressas, de quibus fere singulis in Operis decursu agitur.

Pagina 66. Elucidatur accuratè quomodo possit esse operatio prudens & licita ex sententia

AD LECTOREM.

tentia minus probabili, minusque in speciem
tuta.

Pag. 80. & seq. Solvuntur novæ quædam
Objectiones in oppositum: cum utili observa-
tione in modernis.

Pag. 103. Explicatur propositio 13. inter pro-
hibitæ, de optante alterius mortem naturalem.
Et *pag. 111.* &c. De obligatione restituendi in eo
qui per modica furta ad summam notabilem
pervenit. Et *pag. 119.* De inducente alium in
ebrietatem qui decrevit grande aliquod malum
patrare.

Pagina 147. Ulterius declaratur non dari
præceptum omnem actionem deliberatam re-
ferendi in Deum ex motivo charitatis bene-
volæ.

Pag. 161. Inferitur tenor Decreti Alexandri
VII. verantis censurari sententiam de sufficien-
tia Attritionis, & alteram de necessitate Dile-
ctionis in Sacram. pœnitentiæ.

Pag. 193. Deductio ulterior facultatum Pa-
storalium tam in sua Ecclesia, quàm extra il-
lam.

Pagina 195. Quæstiones aliæ circa Munia &
Beneficia Ecclesiastica, quoad electionem dig-
nioris, valorem collationis Beneficij, conditio-
nes ad eam requisitas, & modos quibus ea a-
mittantur, aut etiam permutentur.

Pag. 221. Expositio percommoda singulo-
rum Casuum Episcopis reservatorum. Casus
illi pro subsidio memoriæ paucis versiculis aptè
expressi, *pag. 220.*

Pag. 238. Annotatio de potestate Episcopo-
rum circa casus Pontificios.

Pag. 253. Summula Casuum à quibus etiam
Pri-

P R Æ F A T I O

Privilegiati absolvere nequeunt.

Pag. 255. Casus quos Regularium Superiores sibi reservare possint.

Pag. 329. Observatio de Theologis Recentioribus deducta. Item P. *Matthæi de Moya* ex opere recenti resolutiones variæ, pag. 370. pag. 305. pag. 364. pag. 458. pag. 530. & alibi.

Pagina 300. De Indulgentiis maximi momenti Decretum modernum anni 1678. totum inferitur, ex quo Indulgentiæ abrogatæ, à veris & non abrogatis discernantur.

Pag. 390. Inducuntur & explicantur Irregularitates singulæ, & quomodo Sacros Ordines, aliaque impediunt: & omnes ad paucos versiculos memoriæ causa reducuntur.

Pag. 419. Pro praxi et forma Dispensationis ex Pœnitentiaria Romana &c. addita quædam notabilia.

Pag. 428. Additur de præcepto Charitatis Dei & proximi, cum novarum controversiarum resolutione, actibus internis, externis &c.

Pag. 444. De juramento, & pag. 464. de jejunio varia magis deducta. Et pag. 460. quaestio singularis de observatione festorum, qualiter peccet Herus habens tres servos, qui in die festo assignat singulis successivè laborem unius horæ.

Pag. 478. An & qualiter peccent Parentes filiam aut filium ad Religiosum statum cogentes, aut ab ea retrahentes.

Pag. 491. Discutitur accuratè, an qui alteri damnum intulit ignoranter, aut non liberè, teneatur ad damnum illud reparandum.

Pag.

A D L E C T O R E M.

Pag. 530. An, & quomodo fieri possit compensatio pro debito tantum probabili.

Pag. 531. Appendix singularis, Quando teneatur ad restitutionem Judex, Advocatus, & Testis: cum propositionibus recenter prohibitis ad hanc materiam pertinentibus.

Pag. 605. In fine hujus Tomi 2. accedit Tractatus novus, prorsus singularis, operosus, & utilissimus, qui est, Idæa scientifica Theologiæ universæ, & Scientiarum illi annexarum, complectens juris Canonici, juris Civilis, scientiæ Philosophiæ cum annexis, Principia, Regulas, Axiomata, Authores, Partium singularum Ordinem & Materiam: nec non Fori Ecclesiastici notitiam & normam, multiplicem: singula brevi methodo exposita per Capita plura.

In Tomo Tertio. Ad Apparatum Materiæ pro Doctrina sacra per totum alphabetum, Accedit ad singulos titulos, Annotatio locorum ex ipso etiam Breviario Romano ex quibus possit materia Dictionis in promptu haberi pag. 1.

Praxis varia, ac selectissima assistendi cuiusvis Proximo in quovis statu aut necessitate: per tria Capita. pag. 395.

Caput primum. Remedia & documenta contra singula Peccata in particulari: per 5. titulos, pag. 396.

Caput secundum. Praxis Conversationis & Instructionis pro quovis hominum Statu: pag. 401. per 14. titulos: ut pro Hæreticis convertendis: pro obstinatis peccatoribus emolliendis: pro Conventuariis ad seriam poenitentiam, & emendationem vitæ perducendis: pro inimicis reconciliandis: pro afflictis ex morte amici, aut
* 6 jactu-

P R A E F A T I O

jactura bonorum consolandis: pro assistentia aptè præstanda incarceratis, & extremo supplicio afficiendis: & pluribus aliis, *ibidem circa finem tomi 3. p. 407.*

Caput tertium. Ritus necessarii pro administratione singulorum Sacramentorum, pro Curatore animarum: per 6. titulos, in calce Tomi tertii, ut ibi possint semper in promptu haberi quocumque Curator animarum cum illo pervenerit.

Præter hæc, plurima sunt alia in hac Editione sparsim adjecta, & magis perfectæ, correctæ, aut ordinatæ: collatæ etiam ad hoc ipsius Consoris operâ admodum benignâ, & accuratâ, sic ut merito confidamus nihil in hoc genere ad perfectionem desiderari. Quod si de hoc Opere, nondum sic locupletato, in Præfatione Editionis partim Coloniensis partim Pragensis palam testatum extet, Opus illud verè esse Iliadem mirâ arte in Nuse contentam: quovis oblato pretio illic quaesitum: variorum manibus cœptum describi: optandum ut ad omnes Ubique terrarum perveniat: copiosam esse Bibliothecam Viri Apostolici, uti ipsis ad frontem præfigere benignè placuit. Quanto magis hæc postrema Editio tam multiplici doctrinâ, etiam recentissimorum Decretorum, de novo instructa, & in formam tam commodam redacta, utilitatem Lectori adferet singularem, ad Dei gloriam, & salutem animarum copiosè procurandam: quod unicum laboris nostri præmium desideramus.

Anno

AD LECTOREM.

Annotatio.

AD majorem notitiam & usum hujus Operis
ajuvat hic seorsim quædam adnotare, quæ
inter rigidiores Theologiæ considerationes,
possint legentis animum, ubi lubet, piè oble-
ctare: sive ratione styli amænius excurrentis,
sive notitiæ historicæ, sive alicujus incidentiæ
singularis: quorum aliqua, ut magis in promp-
tu sint, hic cum sua pagina quædam obiter
indicantur.

*In Dedicacione ante paginam primam ad Operis
ingressum, Describuntur exquisitè varia Missiones, ea-
rumque officia, & gesta illustria.*

*Agitantur pressè & amandè hominum Libertinorum
circa Religionem inania effugia. pag. 18.*

*Dilemmata argutè sectariis proponenda, pag.
107.*

*Discutitur diffusè origo, & defensio 5. propositionum
Iansenii, pag. 193.*

*Vulgi errores à vera Fide retrahentes graphicè repræ-
sentantur. Et Genius fallax Novatorum depingitur.
pag. 252.*

*Calumniæ quædam insignes Sectariorum, de cultu I-
maginum, signo Crucis, Ioanna Papissa &c. non ille-
pidè retortæ, pag. 275.*

*Status miserandus duorum Apostatarum recentium
graphicè exponitur, pag. 286.*

*Dogmata particularia, & exotica recentium Secta-
riorum accuratè expressa, pag. 294.*

*Hortatio brevis ad promptam obedientiam Constitu-
tionibus Pontificiis. pag. 468.*

Ex-

A N N O T A T I O.

Exponitur fusiori stylo mors gloriosa variorum fidei Pugilum recenter in Anglia, & alibi. pag. 471.

De origine disputationis, & licito usu opinionis probabilis circa recentiores objectiones diffusius disceptatur. Tomi 2, pag. 75. Vii & disputationis de Attritione, pag. 136.

Annotatio singularis de SS. Patribus, & Theologis recentioribus; pag. 327.

Constantia Hibernia per 12. secula inter perpetuas persecutiones, ordine temporum diffusè deducta. Tom. 3. pag. 313.

Meditationes varia appositè deducta pro perfectione vita, & singularum functionum viri Ecclesiastici: Tom. 3. pag. 365.

Hæc ex variis pauca poterunt etiam subinde locum Libri tam spiritualis, quàm historici cura scientia & oblectatione supplere.

INDEX

